

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

6 juni 2005

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**– van de heren Jan Penris, Erik Arckens, Erik Tack, Johan Deckmyn, Werner Marginet
en mevrouw Marijke Dillen –**

betreffende het behoud van het orkest en het koor van de Vlaamse Opera

Dit voorstel van resolutie werd ingetrokken op 15 december 2005.

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat:

- 1° er werd vastgesteld dat er ernstig bespaard zal worden in de VOI Vlaamse Opera, getuige de “Beperkte analyse van cijfers en documenten en formulering veranderingsvoorstellen” die de heer Roger Claeys, bijzonder opdrachthouder/veranderingsmanager, van die VOI aan de raad van bestuur heeft voorgelegd op 14 april 2005;
- 2° in dat document de heer Claeys de vraag stelt of de Vlaamse Opera nog een eigen vast orkest moet hebben (blz. 17). Hij stelt concreet voor dat het koor van de Vlaamse Opera en het Vlaams Radio Koor worden samengevoegd waarbij via afvloeiing een inkrimping van het koor wordt vooropgesteld (blz.18);
- 3° de musici en het koor van de VOI Vlaamse Opera laten weten dat ze het met deze stelling niet eens kunnen zijn. “De politieke verantwoordelijken”, aldus de betrokkenen, “beweren dat het niet om een besparingsactie gaat. Die is bij de Vlaamse Opera niet nodig want de instelling heeft alle eigen deficits eind 2004 volledig weggewerkt en wordt alleen nog geconfronteerd met de gevolgen van de vermindering van subsidies die de steden Gent en Antwerpen de laatste jaren hebben doorgevoerd. Het voorstel tot fusie gaat voorbij aan een aantal elementaire kwaliteitscriteria die nodig zijn om opera op hoog niveau te kunnen brengen. Een operaorkest heeft een eigen repertoire en heeft zich jarenlang getraind in de flexibiliteit die nodig is om zangers te begeleiden. Orkesten zoeken vaak lang naar de juiste opstelling en de ideale combinatie van klankkleuren. Het fuseren van orkesten geeft meestal geen grotere maar een verminderde kwaliteit. De Vlaamse Opera heeft tijdens de voorbije 15 jaar een uitstekend operaorkest opgebouwd dat in de internationale pers regelmatig de hoogste lof krijgt toegezwaaid. Voor zijn prestatie in ‘Richard III’ werd het orkest onlangs nog geprezen door een wereldpers gaande van de Amerikaanse ‘International Herald Tribune’, via de Duitse ‘Frankfurter All-

gemeine’ tot de Italiaanse ‘Corriere delle Sera’. Een dergelijk ensemble afschaffen is de ziel wegsnijden uit de Vlaamse Opera. Dat zal gegarandeerd tot kwaliteitsverlies leiden in een operahuis dat door de ‘Rough Guide to Opera’ “one of the most adventurous opera companies in northern Europe” wordt genoemd.”;

- 4° meer dan 15.000 mensen, belanghebbende cultuurspecialisten uit binnen- en buitenland en gewone mensen, een internetpetitie hebben ondertekend voor het behoud van het eigen operaorkest en het eigen koor;
- 5° Vlaams Parlementslid Erik Arckens de minister omtrent dit onderwerp op 28 april 2005 heeft geïnterpelleerd. Hij mocht toen onder meer de volgende elementen van antwoord van de minister ontvangen: “Niet elk gezelschap, hoe groot of hoe klein ook, heeft nood aan een eigen zaal, wel integendeel.” Daartegenover kan gesteld worden dat elke, zichzelf respecterende opera wel behoefte heeft aan een eigen koor en orkest, of zoals de intendant van de Munt, de heer Bernard Foccroulle, het bij de voorstelling van zijn eigen nieuw seizoen op 19 april 2005 stelde: “De plannen van de Vlaamse regering zijn zeer gevaarlijk... Een koor en orkest zijn nodig, meer nog, ze zijn de ziel van een operahuis.”;
- 6° alle saneringsvoorstellen die tot nu toe op last van de VOI werden geformuleerd (Nikè Consult, McKinsey & Company en project Hay Group), terecht konden blijven uitgaan van het behoud van een eigen koor en orkest;
- 7° de theorie dat koren en orkesten zomaar onderling uitwisselbaar zouden zijn, een gevaarlijk en irrealistisch denkspoor is, of zoals ‘De Standaard’ het op 16 april 2005 stelde: “De regie, de solisten, de vormgeving, kunnen nog zo briljant zijn: als het muzikale fundament ontbreekt, ontstaat er nooit iets goeds.” De werking van een koor en een orkest van de opera is iets helemaal anders dan te werken voor radio en studio of louter symfonisch stukken te brengen. Zoals Vlaams volksvertegenwoordiger Erik Arckens het stelde: “Een koor en

een orkest van de Opera is iets helemaal anders dan te werken voor radio en studio. Dit is de essentie. Een orkest of een koor is ofwel afgestemd op het één, of op het ander. Al de rest leidt letterlijk tot kakofonie. Een VRT-koor is wat anders dan een operakoor, zij voeren andere stukken uit – hoe zal dat in de toekomst te combineren vallen – en opereren binnen een andere context. De Vlaamse Opera mikt bijvoorbeeld op een welbepaalde muzikant, die op specifieke redenen thuishoort in de Opera. In het plan Claeys wordt die muzikant op welbepaalde momenten gewoon toegevoegd aan de Filharmonie of het nieuwe VRO/VRK. Om wat te doen daar...? Bij de Filharmonie stellen ze: één operaproductie kost een orkest zes tot zeven weken. Wij van de Filharmonie hebben onze eigen reeksen van concerten met veel abonnees. Er zullen dus andere gezelschappen nodig zijn dan de twee orkesten om de zeven producties van de Vlaamse Opera te spelen. Of nog anders geformuleerd: door de Filharmonie en het Vlaams Radio Orkest plots met tientallen musici uit het operaorkest te overspoelen, komen de zorgvuldig opgebouwde orkestploegen zwaar onder druk te staan. Hetzelfde geldt voor de samensmelting van het operakoor met het Vlaams Radio Koor, want stilistisch staat de zangwijze van een kamerkoor haaks op die van een operakoor.” Onderlinge verwisselbaarheid is dus een utopie, hetgeen de minister trouwens nooit ontkend heeft;

- 8° de raad van bestuur van de VOI Vlaamse Opera zelf reeds saneringsplannen had uitgewerkt die budgettair neutraal bleven met behoud van eigen koor en orkest;
- 9° gezaghebbende culturele en financiële adviesbureaus deze stelling bijtraden;
- 10° het maatschappelijke debat dat hieromtrent momenteel nog aan de gang is, vandaag kan worden afgesloten;

- vraagt de Vlaamse Regering dat zij de sanering van de Vlaamse Opera, zoals voorgesteld door haar eigen raad van bestuur, doorvoert met behoud van het eigen koor en het eigen orkest.

Jan PENRIS

Erik ARCKENS

Erik TACK

Johan DECKMYN

Werner MARGINET

Marijke DILLEN
